

ISCM World New Music Days 2024 Faeröer Eilanden (21 juni - 1 juli)

Door Rebecca Diependaele

De Faeröer Eilanden: je vindt er een magisch landschap, de kleinste hoofdstad van Europa (Tórshavn telt ongeveer 20.000 inwoners), heel veel schapen, een luchthaven met slechts twee gates en de enige brug over de Atlantische Oceaan. En veel, veel meer. Eind juni waren deze afgelegen eilanden de tijdelijke thuishaven van de ISCM World New Music Days en dus ook van tientallen componisten, musici en musicologen van over de hele wereld. Terwijl het 'officiële' festivalgedeelte pas van start ging op zondag 23 juni, met een paar preludes op 21 en 22 juni, reisde ik al enkele dagen eerder af naar Tórshavn voor de voorbereidende vergaderingen met de Executive Committee van de ISCM. Ik keerde terug op 28 juni, een paar dagen voor het einde van het festival. Onderweg geen smurfen of olympische ringen op de zijkant van het vliegtuig, wel een verwijzing naar de Faeröerse schrijver, dichter, schilder en componist **William Heinesen** (1900-1991), die zijn thuisland zo mooi omschreef als 'een zandkorrel op de dansvloer' ten opzichte van de oceaan.

Zicht op de brug tussen de eilanden Streymoy en Eysteroy

Het was een hartelijk weerzien met de collega's van de Executive Committee. En een verademing om elkaar een keer niet online te treffen, maar 'in het echt' te kunnen vergaderen - ook al bevond nog niet iedereen zich helemaal in dezelfde tijdszone! Naast onze goed gevulde vergaderagenda kregen we ook de kans om het team achter deze editie van het festival te ontmoeten: **Sunleif Rasmussen**, **Kristian Blak**, **Anna Katrin Egilstrøð**, **Heðin Ziska Davidsen**, **Esther á Fjallinum**, **Turið Gaard Hansen** en **Lasse Thorning Jæger**. Tegelijk waren het dagen vol eerste indrukken: de stad Tórshavn met haar pittoreske historische kern, het fascinerende landschap, het immer veranderende weer, de oceaan die altijd nabij is en het bijna eindeloze daglicht van midzomer.

Tijdens de eerste concerten, op 21 en 22 juni, mochten we meteen ervaren hoe nauw de verschillende muzikale netwerken hier met elkaar verbonden zijn. Het was immers een Faeröerse jazz band, **Norðurglóð**, die het festival mocht aftrappen met composities van **Arnold Ludvig**, tevens bassist van het gezelschap, naast een werk uit de Call for Works (*Hunger* van **Gary Daley**, ingezonden door ISCM Australian Section). Daags nadien hoorden we 's avonds **Flytifólk**, een ensemble dat zich toelegt op 'migrant and travelling traditions'. Zij speelden onder meer twee werken uit de officiële ISCM-selectie (*Paralysis* van **Olli Moilanen** (ingezonden door ISCM Finnish Section) en *Oracle of May Winds* van de Litouwse **Rūta Vitkauskaitė** (individuele inzending). Ze sloten het programma af met een nieuw werk van van **Daniel Rye**, *Now and Then (for Igor Stravinsky)*. Rye is de klarinettist van Flytifólk en maakte met zijn compositie een muzikale verbinding tussen de ISCM festivals van 2024 en 1924. De *encores* bleven bovendien in hetzelfde thema, met arrangementen van muziek van **Erik Satie** en **Kurt Weill** - beiden componisten wiens werk in 1924 op de ISCM affiche prijkte.

Al van bij het begin werd ook duidelijk hoe zorgvuldig het festivalprogramma was vormgegeven - letterlijk en figuurlijk. Terwijl een handige [website](#) alle concertprogramma's, programmatekstjes en bio's bundelde, hoorde bij elk concert een handzaam programmablaadje dat naast de meest noodzakelijk informatie ook steevast een afbeelding van een kunstwerk bevatte, met dank aan galerij [Steinprent](#). Een zeldzame uitzondering op die regel was het programmablaadje voor *Æðr* van **Jens L. Thomsen**, dat ook opviel

door de enigmatische vermelding ‘duration: 10 km’. Dat was geen tikfout, want het werk is te horen via de autoradio wanneer je door de lange onderzeese tunnel rijdt die de eilanden Eysteroy en Stremoy met elkaar verbindt. De soundscape wordt overgebracht via de radio-leiding die door de tunnel loopt en verandert naargelang waar je je precies in de tunnel bevindt. Op de rotonde hoor je zo klanken die afgeleid zijn van traditionele Faeröerse kringdansen, een traditie die ook verbeeld wordt in het kunstwerk dat zich midden op het ronde punt bevindt. Beide zijn uniek in de wereld, zo werd ons verzekerd: de permanent in de tunnel verwerkte soundscape én de onderzeese rotonde. Wij reden door de tunnel onderweg naar het prachtige kerkje van Rituvík, waar het strijkkwartet van het IJslandse **Caput Ensemble** voor een concert zorgde dat even betoverend was als de locatie.

Zondag 23 juni bracht een vol en veelzijdig concertprogramma, met ’s middags het officiële openingsconcert van het festival door het Caput Ensemble in het **Nordic House**. Daarbij hoorde ook een verwelkoming door **Sirið Stenberg**, minister van sociale zaken en cultuur. In haar treffende speech zette ze haarfijn het belang uiteen van de Faeröerse muziek als drager van taal en geschiedenis, maar ook van muziek *tout court* als reflectie op het heden en als verbeeldingsruimte voor de toekomst:

*Music is meant to reflect the present time. Today is worthy of documentation and musical representation. Music is also meant to lead us into the future (...). It makes us stop and listen and reflect not only on the past but also on what is to come. (...) Future prospects require the courage to create new things. Music is like a key that unlocks the deepest chambers of our hearts. Music touches us, comforts us, and promotes fellowship, empathy and unity. Music builds bridges between people and their own feelings, between people, between villages, cities and countries. Music may well be our greatest diplomatic tool. (...)*¹

¹ De volledige tekst is na te lezen in het programmaboek:

https://www.wnmd2024.fo/files/ugd/0f0dd7_1d79cd28de5345629285e9cc4c97ea14.pdf

Nadien wandelden we - zonder een druppel regen! - langs korte openluchtvoorstellingen en installaties. De wandeling bracht ons ook naar de installatie *EOLIEN-SONORE - The sound of the wind* van **Stéphanie Laforce**, de inzending van onze landgenoten van de ISCM Wallonia-Brussels Federation Section. Het klankmateriaal van die installatie is afkomstig van een eolische harp, die Stéphanie in de week voordien had laten zingen op verschillende plaatsen op de eilanden.

Stéphanie Laforce in Gallarí Havnará, Tórshavn (23 juni)

's Avonds maakte het concert met de bescheiden titel *Poetry & Music in Small Languages* stevig indruk met een reeks hoogst originele composities en de verbluffende stem van **Birita Poulsen**. Op het programma stonden werken in het Welsh (**Amble Skuse**, *Chapels with Splendid Glass Windows*), Groenlands (**Arnannguaq Janna Porsborg Gerstrøm**, *Annilaanganeq qilammit nakkaalavoq*, opdrachtwerk van het festival en de **Nordic Music Days**), Amis (een taal uit Taiwan) (**Chiu-Yu CHou**, *Ocean ·Sailing*), Pfälzisch (**Charlotte Seither**, *baff*) en natuurlijk het Faeröers (o.a. **Unn Paturson**, *Wicked fysikk*). De dag werd afgesloten door het onvatbaar veelzijdige ensemble **Yggdrasil**.

Ze speelden de cyclus *Porkerisvatn* van **Kristian Blak** met hemzelf aan de piano. Er zijn zo van die concerten die je compleet van je sokken blazen, en dit was er eentje.

De World New Music Days staan niet alleen synoniem voor een muzikale ontdekkingsreis. Op maandag 24 juni begon de General Assembly van de ISCM, die vier voormiddagen in beslag nam. De agenda was goed gevuld en veelzijdig, van de obligate besloemingen die bij de werking van een internationale vereniging horen tot boeiende gedachtenwisselingen over de toekomstige koers van de ISCM en een versterking van de communicatie. De Portugese sectie gaf ook een update over hun plannen voor het World New Music Days festival in 2025 en we verkozen **Linda Catlin Smith** en **Chen Yi** tot [Honorary Members van de ISCM](#).

Concert op de kliffen in Gjógv (26 juni)

Elke dag stonden er ook meerdere concerten op het programma, waaronder twee concerten met het indrukwekkende **Lapland Chamber Orchestra**, heel wat kamermuziek in wisselende formaties, en een concert met elektronische muziek. Veel te bijzonder om niet te vermelden was het openluchtconcert tussen de kliffen in Gjógv op woensdag 26 juni, met muziek van en door **Kristina Thede Johansen** (sax), **Johan Hentze** (trompet), **Ernst Rimmel** (trompet), **Dávur Juul Magnussen** (trombone) en **Andras Olsen** (trombone). Aansluitend luisterden we in het piepkleine, buitengewoon mooie kerkje van Funningur (met

grasdak) naar traditionele Faeröerse muziek, gezongen door **Kári Sverrisson**, naast enkele kamermuziekwerken.

Hoe diep de Faeröer Eilanden doordrongen zijn van muziek, bleek ten overvloede in Fuglafjördur, waar we op donderdag 27 juni te gast

waren. Fuglafjörður telt ongeveer 1.600 inwoners en mag trots zijn op niet minder dan acht koren, een brassband en een jaarlijkse schoolmusical. We werden vergast op twee korte verrassingsoptredens met lokale muzikanten, een lekkere maaltijd en een orgelconcert door **Hans Hellsten**. Eén van de werken op het programma was *Magma* van **Samuel Hvozdič**. Het stuk was geselecteerd uit de inzending van de Slovaakse sectie en bezorgde de componist de [ISCM Young Composer Award van dit jaar](#). En dan heb ik het nog niet gehad over al die keren dat we verwelkomd werden met koffie, thee en koekjes, met verse vissoep of andere lokale specialiteiten!

Andreas Restorff speelt Shades of Light van Annelies Van Parys in Blábar, Tórshavn (26 juni)

De twee Vlaamse inzendingen op het programma kregen een mooi plekje in Blábar, de gezelligste en meest muzikale bar van Tórshavn. Het was er muiststil tijdens de uitvoering van **Annelies Van Parys'** *Shades of Light* (woensdag 26 juni). Het werk was initieel geselecteerd voor het World New Music Days festival van vorig jaar in Zuid-Afrika, maar de voorziene uitvoering aldaar kon finaal niet doorgaan. Gelukkig waren de Faeröerse collega's graag bereid om het stuk op te nemen in hun festivalprogramma. *Shades of Light* bleek in voortreffelijke handen bij cellist **Andreas Restorff**, en de kerstlichtjes rondom het podium maakten de sfeer compleet. De

volgende avond mocht mocht **Frederik Croene** de spits afbijten. De festivalorganisatoren kozen zijn *Turin Horse* uit onze inzending voor de Call en nodigden hem uit om het werk ook zelf uit te voeren. Het stuk kwam schitterend tot z'n recht in Blábar, en het applaus was niet van de lucht.

Elke editie van de World New Music Days is anders. En net als alles en iedereen verandert de ISCM met de jaren. Het blij weerzien van collega's van over de hele wereld, de nieuwe ontmoetingen en de vele concerten maken van elk World New Music Days festival een memorabele ervaring. Maar soms laat zo'n festival indrukken na waarvan de betekenis veel verder gaat dan dat. Tijdens de negen dagen die ik op de Faeröer Eilanden doorbracht, geraakte ik steeds dieper onder de indruk van de sprookjesachtige natuur van de eilanden, van de mensen die er wonen en van de alomtegenwoordigheid van muziek. We maakten niet alleen kennis met voortreffelijke componisten en musici, maar met een buitengewoon muzikale gemeenschap die diepgaand verbonden is met haar tradities, met haar omgeving en met de wereld.

Links

Volledig programma met links naar programmaboek, tekstjes en bio's:
wnmd2024.fo

Vimeo-kanaal met tal van concertopnames:
<https://vimeo.com/user219745289>